

Onderwerp Gevolgen van septembercirculaire 2019 Gemeentefonds																																									
Nummer	2019/830207																																								
Portefeuillehouder	Snoek, M.																																								
Programma/beleidsveld	7.2 Algemene dekkingsmiddelen																																								
Afdeling	CC																																								
Auteur	Welsink, M.																																								
Telefoonnummer	023-5113887																																								
Email	mwelsink@haarlem.nl																																								
Kernboodschap	Ten opzichte van de meicirculaire 2019 is er over het geheel een positief budgettair effect in 2020 tot en met 2024 en per saldo geen budgettair effect in 2019. Wel is er voor 2019 een negatief budgettair effect voor de algemene middelen. De belangrijkste oorzaak hiervan is het effect van lagere uitgaven op rijksniveau. Deze oorzaak ligt buiten de invloedssfeer van de gemeente. Voor de toekomstige jaren is er wel een positief budgettair effect voor de algemene middelen. In deze informatienota worden geen toelichtingen gegeven voor bedragen onder de € 50 duizend. <table><tr><td>Septembercirculaire 2019 <i>(bedragen x € 1.000)*</i></td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td></tr><tr><td>Effect voor algemene middelen</td><td>-977</td><td>2.198</td><td>4.887</td><td>5.502</td><td>4.671</td><td>4.808</td></tr><tr><td>Effect voor het sociaal domein</td><td>944</td><td>2.416</td><td>2.923</td><td>3.226</td><td>3.228</td><td>3.207</td></tr><tr><td>Effect voor overige beleidsvelden</td><td>83</td><td>274</td><td>179</td><td>160</td><td>162</td><td>163</td></tr><tr><td>Totaal budgettair effect</td><td>50 v</td><td>4.889 v</td><td>7.989 v</td><td>8.889 v</td><td>8.063 v</td><td>8.179 v</td></tr></table> <i>*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan</i> Voor zover mogelijk (en in afwachting van de behandeling van de 2^e Bestuursrapportage) worden de budgettaire effecten voor het sociaal domein nog apart gepresenteerd bij het in beeld brengen van de gevolgen van de septembercirculaire. De houdbaarheid van deze presentatiemethodiek komt echter steeds verder onder druk te staan gezien de overhevelingen naar de Algemene Uitkering. De mutaties in deze circulaire leiden tot een toename van het (regionale) budget voor het sociaal domein en de overige beleidsvelden. De belangrijkste wijziging binnen het sociaal domein is de structurele toename van het budget voor Beschermd wonen. Beschermd wonen blijft een integratie-uitkering en gaat dus niet op in de algemene uitkering. De gevolgen van de septembercirculaire voor 2019 worden behandeld in de						Septembercirculaire 2019 <i>(bedragen x € 1.000)*</i>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Effect voor algemene middelen	-977	2.198	4.887	5.502	4.671	4.808	Effect voor het sociaal domein	944	2.416	2.923	3.226	3.228	3.207	Effect voor overige beleidsvelden	83	274	179	160	162	163	Totaal budgettair effect	50 v	4.889 v	7.989 v	8.889 v	8.063 v	8.179 v
Septembercirculaire 2019 <i>(bedragen x € 1.000)*</i>	2019	2020	2021	2022	2023	2024																																			
Effect voor algemene middelen	-977	2.198	4.887	5.502	4.671	4.808																																			
Effect voor het sociaal domein	944	2.416	2.923	3.226	3.228	3.207																																			
Effect voor overige beleidsvelden	83	274	179	160	162	163																																			
Totaal budgettair effect	50 v	4.889 v	7.989 v	8.889 v	8.063 v	8.179 v																																			

	decemberrapportage (indien deze verschijnt) of in de Kadernota 2020. De meerjarige gevolgen worden samen met de mogelijke gevolgen van de december-circulaire verwerkt in de Kadernota 2020. In paragraaf 3.3 wordt de betekenis van de septembercirculaire in de juiste context geplaatst en komen enkele te nemen afwegingen bij de Kadernota 2020 naar voren. Als gebruikelijk worden de gevolgen van de septembercirculaire niet verwerkt in de Programmabegroting 2020-2024, maar bij de Kadernota 2020. Hierdoor wordt rust gecreëerd in het begrotingsproces, nu nog meer van betekenis vanwege de fluctuerende realisaties bij het Rijk met doorwerking naar het gemeentefonds.
Behandelveorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Bestuur
Relevante eerdere besluiten	
Besluit College d.d. 15 oktober 2019	1. het college stelt de informatienota aan de commissie Bestuur vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding

Alle gemeenten samen ontvangen van het Rijk per jaar ongeveer € 25 miljard uit het gemeentefonds. Dat geld wordt via de algemene uitkering en een aantal doeluitkeringen verdeeld over de gemeenten. Het Rijk maakt de verdeling bekend via meerdere circulaire per jaar van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. Kernboodschap

Ten opzichte van de meicirculaire 2019 stijgt de algemene uitkering voor alle jaren. De budgettaire effecten van de septembercirculaire zijn (conform afspraak) nog niet verwerkt in de Programmabegroting 2020-2024.

Samenvatting (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eindstand meicirculaire 2019	313.511	322.720	321.326	318.676	320.914	322.212
Eindstand septembercirculaire 2019	313.561	327.608	329.315	327.565	328.977	330.391
Totaal verschil	50 v	4.889 v	7.989 v	8.889 v	8.063 v	8.179 v

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

Wanneer het budgettaire effect wordt opgedeeld in het effect voor de algemene middelen, het effect voor het sociaal domein en het effect voor de overige beleidsvelden ontstaat het volgende beeld.

Septembecirculaire 2019 (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Effect voor algemene middelen	-977	2.198	4.887	5.502	4.671	4.808
Effect voor het sociaal domein	944	2.416	2.923	3.226	3.228	3.207
Effect voor overige beleidsvelden	83	274	179	160	162	163
Totaal budgettair effect	50 v	4.889 v	7.989 v	8.889 v	8.063 v	8.179 v

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

Het budgettair effect voor de algemene middelen is voor 2019 negatief en voor alle volgende jaren positief. Voor het sociaal domein en de overige beleidsvelden is er voor alle jaren een positief effect. De extra middelen sociaal domein zijn vrijwel volledig voor Beschermd wonen (volumegroei). Vanwege de regiofunctie van Beschermd wonen wordt dit extra budget rechtstreeks toegevoegd aan het budget voor Beschermd wonen zonder dat hier een afweging op kan plaatsvinden. Voor zover mogelijk (en in afwachting van de behandeling van de 2^e Bestuursrapportage) worden de budgettaire effecten voor het sociaal domein apart gepresenteerd bij het in beeld brengen van de gevolgen van de septembercirculaire. Door de overheveling naar de Algemene Uitkering kan dit in 2020 niet meer.

De gevolgen van de septembercirculaire voor 2019 worden behandeld in de decemberrapportage (indien deze verschijnt) of in de Kadernota 2020. De meerjarige gevolgen worden samen met de mogelijke gevolgen van de december- en maartcirculaire verwerkt in de Kadernota 2020. In paragraaf 3.3 wordt de betekenis van de septembercirculaire in de juiste context geplaatst en komen enkele te nemen afwegingen bij de Kadernota 2020 naar voren. Als gebruikelijk worden de gevolgen van de septembercirculaire niet verwerkt in de Programmabegroting 2020-2024, maar bij de Kadernota 2020. Hierdoor wordt rust gecreëerd in het begrotingsproces, nu nog meer van betekenis vanwege de fluctuerende realisaties bij het Rijk met doorwerking naar het gemeentefonds.

3. Consequenties

Op basis van de septembercirculaire 2019 is een nieuwe berekening gemaakt van de Algemene Uitkering voor de jaren 2019 tot en met 2024. In deze analyse wordt de nieuwe berekening vergeleken met de berekening die is gemaakt op basis van de meicirculaire 2019. De analyse volgt daarbij de opbouw van de berekening van de algemene uitkering. In de opgenomen tabellen is telkens aangegeven wat het budgettaire effect is voor de algemene middelen, het sociaal domein en de overige beleidsvelden.

3.1 Ontwikkelingen rijksniveau

De ontwikkelingen op rijksniveau bestaan uit het effect van wijzigingen in de uitkeringsfactor en uitkeringsbasis op de Algemene Uitkering. Geeft het Rijk meer uit, dan ontvangen de gemeenten een hogere Algemene Uitkering en stijgt de uitkeringsfactor en vice versa. Ook het BTW-compensatiefonds en de actualisatie van de landelijke maatstaf-hoeveelheden hebben invloed op de Algemene Uitkering. In de septembercirculaire is een nadeel van € 2 miljoen voor 2019 opgenomen

als gevolg van lagere rijksuitgaven dan eerder verwacht. Door verschuivingen van de rijksuitgaven naar daaropvolgende jaren en het woningmarktpakket van circa € 1 miljard stijgen de accressen in 2020 en verder. Ook de door het CPB bijgestelde raming voor de loon- en prijsontwikkeling voor 2020 leidt tot een lichte positieve bijstelling.

Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW-compensatiefonds. Om te voorkomen dat er een open einde regeling ontstaat past het Rijk een plafond toe voor deze declaraties. Voor 2019 is de verwachting dat de ruimte onder het plafond niet volledig benut wordt waardoor voor Haarlem een voordeel van € 0,8 miljoen ontstaat.

Op rijksniveau treedt ook een verschil op vanwege actualisatie van aantallen. Als de landelijke aantallen groter worden maar het te verdelen bedrag blijft gelijk, betekent dit een verlaging van het bedrag per eenheid en vice versa. Voor Haarlem betekent dit een voordeel van € 0,3 miljoen in 2019 oplopend tot € 1,5 miljoen in 2024. Hoe de Haarlemse ontwikkeling van aantallen is ten overstaan van de landelijke ontwikkeling wordt pas duidelijk bij de jaarlijkse actualisering bij de meicirculaire. Wanneer Haarlem de landelijke trend volgt zal dit een nadelig budgettair effect hebben bij de meicirculaire en het huidige voordeel tenietdoen.

Overige ontwikkelingen bestaan uit meerdere factoren. Onder andere aanpassingen in de uitkeringsfactor naar aanleiding van nieuwe landelijke hoeveelheden, actualisaties van maatstaven afkomstig vanuit de overgehevelde integratie-uitkering sociaal domein en verschillen door afrondingen liggen ten grondslag aan deze post.

Het totale effect van de wijzigingen op rijksniveau betekent een structurele stijging van de algemene middelen vanaf 2020. Onderstaande tabel zet de ontwikkelingen op een rij.

Ontwikkelingen rijksniveau (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Effect rijksuitgaven (2019)	-1.998	1.835	3.685	3.980	3.316	3.481
BTW-compensatiefonds	832					
Ontwikkelingen aantallen rijksniveau	333	501	1.173	1.493	1.492	1.492
Overige ontwikkelingen	-144	-138	29	29	-137	-165
Totaal budgettair effect	-977 n	2.198 v	4.887 v	5.502 v	4.671 v	4.808 v
Effect voor algemene middelen	-977	2.198	4.887	5.502	4.671	4.808
Effect voor het sociaal domein	0	0	0	0	0	0
Effect voor overige beleidsvelden	0	0	0	0	0	0

*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan

3.2. Ontwikkeling gemeentelijk niveau

Ontwikkeling hoeveelheden

De ontwikkelingen op gemeentelijk niveau gaan over de wijzigingen van aantallen, zoals inwoners, huishoudens, leerlingen en lengte van wegen. Haarlems beleid is om eenmaal per jaar bij de

meicirculaire de aantallen te actualiseren, waarbij de aantallen per 1 januari van een jaar worden gehanteerd. Dit is ook daadwerkelijk gebeurd bij het verwerken van de meicirculaire. Daardoor zijn er bij deze circulaire geen wijzigingen door hoeveelheidsverschillen, actualisatie vindt weer plaats bij de Kadernota 2020 en de verwerking van de meicirculaire 2020. Let wel, het is mogelijk dat bij de meicirculaire 2020 blijkt dat de huidig geraamde voordelen door hoeveelheidsverschillen op landelijk niveau tenietgedaan worden door gemeentelijke ontwikkelingen van aantallen. In de meicirculaire 2020 wordt ook duidelijk hoe de WOZ-waarden in Haarlem zich ontwikkelen ten overstaan van de landelijke waarde mutaties. Wanneer de trend vanuit afgelopen jaren zich voortzet heeft dit een nadelig effect voor Haarlem. De kans van voordoen van dit negatieve effect is dan ook groot.

3.3 Kadernota 2020

Het is de gewoonte om de septembercirculaire niet in de begroting te verwerken maar in de kadernota van het daaropvolgende jaar. Door deze werkwijze wordt (zowel in goede als in slechte tijden) rust gecreëerd en zo veel mogelijk voorkomen dat ad hoc maatregelen getroffen moeten worden. De septembercirculaire toont voordelen voor de algemene middelen in de jaren 2020 en verder. Deze verwachte voordelen moeten wel in de juiste context geplaatst worden, daar er ook nadelen verwacht worden voor de algemene middelen bij de Kadernota 2020. Ook zijn er taakstellingen in de meerjarenbegroting die bij de Kadernota 2020 om invulling vragen.

Elementen verwachte nadelen bij de Kadernota 2020

- **Onderuitputting rijksuitgaven**

De septembercirculaire toont een voordelig effect voor de komende jaren als gevolg van de rijksuitgaven. In 2019 treedt echter een nadeel op van € 2 miljoen door minder gerealiseerde uitgaven door het Rijk dan eerder verwacht. Ook in de septembercirculaire van 2018 was er sprake van een bijstelling door onderuitputting. Pas bij de meicirculaire 2020 wordt duidelijkheid verschaft over de daadwerkelijke onderuitputting voor 2019. Een eigenstandige inschatting van de onderuitputting bij de Kadernota 2020 voor de komende jaren kan voorkomen dat de gemeente laat in het jaar (septembercirculaire) niet begrootte nadelen door onderuitputting moet verwerken.

- **Ontwikkeling aantallen Haarlem**

Ook toont de septembercirculaire een voordeel voor de algemene middelen door het actualiseren van de landelijke aantallen. Met name aanpassingen van de maatstaven bijstandsontvangers en uitkeringsontvangers zorgen voor een positief effect. De prijs die Haarlem per ontvanger krijgt is toegenomen. Bij de Kadernota 2020 worden bij de actualisatie van de aantallen de hoeveelheidsverschillen op gemeenteniveau voor Haarlem bepaald. Wanneer de aantallen (van met name bijstandsontvangers en uitkeringsontvangers) voor Haarlem dalen, kan dit het ontstane voordeel door landelijke actualisaties teniet doen.

- **Trendmatige korting algemene uitkering vanwege WOZ waarden**

Bij de meicirculaire 2020 worden de gevolgen van de WOZ-ontwikkeling in Haarlem (ten overstaan van de landelijke ontwikkeling) bepaald. Wanneer de waardeontwikkeling in Haarlem net als voorgaande jaren harder stijgt dan landelijk leidt dit tot een nadeel voor Haarlem. Ter indicatie, in 2019 was dit een nadeel van € 2 miljoen structureel.

Alle drie de elementen pleiten voor een meer eigenstandige inschatting van de Algemene Uitkering bij de Kadernota 2020.

Structureel beeld financieel kader bij Programmabegroting 2020-2024

Bovenstaande elementen van verwachte nadelen bij de Kadernota 2020 moeten in samenhang gezien worden met de huidige begroting.

- **Structureel sluitend vanaf 2022 met taakstelling ad € 4,5 miljoen vanaf 2021**

De Programmabegroting 2020-2024 is structureel sluitend met een taakstelling van € 4,5 miljoen vanaf 2021. Deze taakstelling bestaat voor € 2,5 miljoen (p. 32 PB 2020) uit een in te vullen taakstelling bij de Kadernota 2020 en een mogelijke taakstelling vanaf 2022 van € 2 miljoen indien de hogere baten Jeugdzorg niet structureel beschikbaar worden gesteld door het rijk (p. 17 PB 2020).

- **Sluitende begroting 2020 en 2021 met incidentele middelen uit reserves**

De Programmabegroting 2020-2024 is sluitend voor 2020 en 2021, maar hiervoor zijn wel incidentele middelen uit reserves nodig (p. 34 Kadernota 2019 en p. 21 PB 2020) en zijn er taakstellingsvoorstellen met een incidenteel karakter (p. 20 Bijlage PB 2020 'Uitwerking taakstellingen').

Daarnaast dient er nog een taakstelling van € 2 mln. te worden ingevuld in 2021 (p. 32 PB 2020).

Globaal gesproken zouden de voordelen voor de algemene middelen in de septembercirculaire kunnen wegvallen tegen de nog in te vullen taakstellingen bij de Kadernota 2020. Indien de baten Jeugdzorg structureel beschikbaar worden gesteld dan kan een taakstelling vanaf 2022 vervallen. Een eigenstandige reële raming bij de Kadernota 2020 leidt naar verwachting tot een structureel nadeel van mogelijk een gelijke omvang, maar dan al vanaf 2020. Uit dit beeld kan afgeleid worden dat de structurele voorstellen voor taakstellingen vanaf 2020 nodig zijn voor een materieel sluitend meerjarenbeeld (basis p. 19 en 20 PB 2020, septembercirculaire en verwachtingen Kadernota 2020).

3.4 Taakmutaties voor beleidsvelden

Taakmutaties ten bate/laste van het sociaal domein

Correctie loon- en prijsstijging 2019: Jeugdhulp en Wmo 2015

In de toedeling van de loon- en prijsbijstelling 2019 door het Rijk in de meicirculaire 2019 is een onjuistheid geslopen, dit wordt nu gecorrigeerd. Ten laste van de subclusters Jeugd en Wmo 2015 (en de integratie-uitkering Voogdij/18+) wordt de IU Participatie verhoogd. Per saldo heeft dit geen effect op de budgettaire middelen voor het sociaal domein, maar bij de taakmutaties zorgt dit voor een nadeel van € 45 duizend in 2019 en € 0,1 miljoen structureel.

Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugdhulp en Wmo 2015

Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de persoonsgebonden budget (PGB) trekkingsrechten is (voor 2020) met de VNG overeen gekomen om een bedrag uit de algemene uitkering te nemen. Voor Haarlem een nadeel van € 209 duizend.

Roerende voorzieningen en mobiliteitshulpmiddelen Wet langdurige zorg (Wlz)

Op 1 januari 2020 wordt de hulpmiddelenzorg aan cliënten die in een Wlz-instelling wonen vereenvoudigd. Vanaf deze datum worden mobiliteitshulpmiddelen voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo 2015. Daarnaast worden hulpmiddelen voor zorgverlening en wonen die door meerdere verzekerden te gebruiken zijn vanaf deze datum altijd uit de Wlz betaald. Dit gaat bijvoorbeeld om tilliften en hoog-laagbedden, ook wel 'roerende voorzieningen' genoemd. In verband met deze vereenvoudiging gaan middelen over van het gemeentefonds naar de Wlz. Voor Haarlem betekent dit een korting van € 57 duizend oplopend tot € 111 duizend.

Ambulantisering GGZ

Op 5 juni 2019 is op de Algemene Ledenvergadering van de VNG ingestemd met het hoofdlijnenakkoord GGZ. In dit akkoord wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en begeleiding in het gemeentelijke domein. Het kabinet stelt financiële middelen beschikbaar voor het realiseren van de ambities uit het akkoord. Voor Haarlem is dat € 93 duizend oplopend tot € 177 duizend.

Invoering Wet verplichte GGZ (herverdeling)

Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte GGZ in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Op verzoek van de VNG worden de beschikbare middelen die in de meicirculaire hiervoor beschikbaar zijn gesteld herverdeeld van het subcluster Wmo 2015 naar het cluster Samenkracht en burgerparticipatie omdat dit cluster beter tegemoet komt aan de relatie tussen grootstedelijkheid en het voorkomen van GGZ-problematiek. Dit leidt

voor Haarlem tot een voordelig herverdelingseffect van € 63 duizend voor Haarlem in de jaren 2020 en verder.

Taakmutaties ten bate van de overige beleidsvelden

Bbz-levensvatbaarheidsonderzoeken

Met ingang van 1 januari 2020 wordt de financieringssysteem van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004) vernieuwd. Onderdeel van deze vernieuwing is dat de levensvatbaarheids-onderzoeken die worden uitgevoerd in het kader van het Bbz 2004 niet meer worden bekostigd via een specifieke uitkering, maar via het gemeentefonds. Toevoeging van de middelen voor de kosten van onderzoek aan het gemeentefonds past bij de gedachte dat het bij de onderzoekskosten in beginsel gaat om uitvoeringskosten. Voor Haarlem is deze vergoeding € 85 duizend structureel.

Donorwet

In het kader van de invoering van de nieuwe donorwet krijgt Haarlem een bijdrage van € 29 duizend in 2019 tot structureel € 56 duizend vanaf 2020 voor de wettelijke verplichting om bij afgifte van paspoort en rijbewijs de aanvrager te informeren over orgaandonatie.

Taakmutaties beleidsvelden (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Correctie LPO Jeugdhulp/Wmo	-45	-103	-103	-103	-104	-105
i-standaarden Jeugdhulp/Wmo		-7	-7	-7	-7	-7
Uitvoeringskosten SVB PGB Jeugdhulp/Wmo		-209				
Roerende voorzieningen en mobiliteitshulpmiddelen Wlz		-57	-79	-94	-103	-111
Ambulantisering GGZ	93	119	149	174	176	177
Invoering Wet Verplichte GGZ		63	63	63	64	64
<i>Budgettair effect voor het sociaal domein</i>	<i>48</i>	<i>-194</i>	<i>23</i>	<i>33</i>	<i>26</i>	<i>18</i>
Toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang		30	30	30	31	31
Bbz-levensvatbaarheidsonderzoeken		84	84	85	85	86
Donorwet		29	55	55	56	56
<i>Budgettair effect voor overige beleidsvelden</i>		<i>143</i>	<i>169</i>	<i>170</i>	<i>172</i>	<i>173</i>
Totaal budgettair effect	48 v	-51 n	192 v	203 v	198 v	191 v

*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan

3.5 Doeluitkeringen voor beleidsvelden

De Algemene Uitkering wordt van oudsher hoofdzakelijk gebruikt om het gemeentefonds over alle gemeenten te verdelen volgens dezelfde maatstaven. Daarnaast wordt de Algemene Uitkering tegenwoordig gebruikt om individuele gemeenten of groepen van gemeenten een uitkering te verstrekken voor een bepaald doel. Gemeenten zijn formeel-juridisch vrij om dat geld aan dat doel te besteden of ergens anders aan uit te geven. De reden dat het Rijk dit doet is dat op deze manier gemeenten geen verantwoording aan het Rijk hoeven af te leggen over de besteding van de

ontvangen gelden; ze vallen immers onder de Algemene Uitkering. Dit in tegenstelling tot gelden die via specifieke uitkeringen door het Rijk worden verstrekt. Het Rijk vertrouwt erop dat gemeenten de ontvangen gelden in lijn met het doel zullen uitgeven. De bedragen in onderstaande tabel zijn extra inkomsten die ten gunste komen van de betreffende beleidsvelden en leiden daarom niet tot een verhoging van de vrij besteedbare algemene middelen.

Doeluitkeringen beleidsvelden (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Maatschappelijke opvang	-19	-19	-19	-19	-19	-19
Vrouwenopvang	8	8	9	9	9	9
Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren	93	12	20			
Aanpak laaggeletterdheid		129				
Totaal budgettair effect	83 v	131 v	10 v	10 n	10 n	10 n
Budgettair effect voor algemene middelen	0	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor het sociaal domein	0	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor overige beleidsvelden	83	131	10	-10	-10	-10

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren

De belangrijkste actie uit het Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren 2019 - 2021 betreft de organisatie van '100% ambitie pilots' in 13 gemeenten, waaronder Haarlem. Doel is om met ondersteuning vanuit het Actieprogramma het aantal dak- en thuisloze jongeren in de eigen gemeente met 100% te verminderen door middel van een aanpak op alle levensgebieden. Elke pilot ontvangt in totaal € 125 duizend, verspreid over 2,5 jaar. Doel van de pilots is dat de 'nieuwe werkwijze' die gemeenten gedurende de pilots ontwikkelen gaandeweg steeds meer wordt geborgd in de eigen werkwijze.

Aanpak laaggeletterdheid

In de Kamerbrief over de meerjarige aanpak van laaggeletterdheid (2020 - 2024) heeft het kabinet het voornemen aangekondigd om de regierol van gemeenten te versterken. Gemeenten gaan, in regionaal verband op het niveau van de 35 arbeidsmarktregio's, aan de slag met een eigen ambitieus programma om laaggeletterden te bereiken en van passend aanbod te voorzien. Daarnaast investeren gemeenten in de kwaliteit van het cursusaanbod, onder andere via monitoring en evaluatie van het bereik en het resultaat van hun aanpak. Ter ondersteuning van de regierol van gemeenten stelt het Rijk in de periode 2020 - 2024 aanvullende middelen beschikbaar. Elke contactgemeente ontvangt een bedrag van € 100 duizend per jaar plus een variabel budget dat wordt verdeeld op dezelfde wijze als het budget voor volwasseneneducatie. Voor Haarlem resulteert dit in een voordeel van € 129 duizend in 2020.

3.6 Integratie-uitkeringen sociaal domein

Het Rijk heeft er voor gekozen om voorsnag drie integratie-uitkeringen sociaal domein in stand te houden, Beschermd wonen, Participatie en Voogdij/18+.

Beschermd wonen

Op 5 juni 2019 is op de Algemene Ledenvergadering van de VNG ingestemd met het hoofdlijnenakkoord GGZ. In het hoofdlijnenakkoord GGZ wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en begeleiding in het gemeentelijke domein. Het kabinet stelt financiële middelen beschikbaar voor het realiseren van de ambities uit het hoofdlijnenakkoord.

De integratie-uitkering Beschermd wonen voor Haarlem neemt hierdoor toe (bovenop de eerder genoemde extra middelen voor ambulantisering bij de taakmutaties). Ook is de volumegroei 2020 voor Beschermd wonen structureel toegekend. Het gezamenlijke effect voor Haarlem loopt op van € 1 miljoen in 2019 tot € 3,3 miljoen in 2022 en wordt daarna structureel ingeboekt.

Participatie

Zoals eerder vermeld bij de taakmutaties is er in de toedeling van de loon- en prijsbijstelling (LPO) 2019 in de meicirculaire 2019 een onjuistheid geslopen. Per saldo is hierdoor te weinig LPO toegekend aan de integratie-uitkering Participatie en te veel aan de subclusters Jeugd en Wmo en aan de integratie-uitkering Voogdij/18+. De fondsbeheerders besloten om de foutieve toedeling van de LPO te corrigeren. Dit is voordelig voor de IU Participatie.

Daarnaast zijn de drempelbedragen in de verdeling van de middelen nieuw begeleiding in deze circulaire geïndexeerd. De drempelbedragen geven weer wat het gemiddelde bedrag is dat in het betreffende jaar beschikbaar is voor de begeleiding van beschut werk. Per saldo is het effect van het verhogen van de drempelbedrag groter voor Haarlem dan het effect door de correctie op LPO waardoor een nadeel ontstaat van rond de € 50 duizend.

Integratie-uitkeringen sociaal domein (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beschermd wonen	979	2.658	2.942	3.251	3.251	3.251
Participatie	-57	-48	-42	-57	-48	-62
Voogdij/18+	-26					
Totaal budgettair effect	896 v	2.610 v	2.900 v	3.193 v	3.202 v	3.189 v
Budgettair effect voor algemene middelen	0	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor het sociaal domein	896	2.610	2.900	3.193	3.202	3.189
Budgettair effect voor overige beleidsvelden	0	0	0	0	0	0

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

4. Vervolg

De gevolgen van de septembercirculaire voor 2019 worden behandeld in de decemberrapportage (indien deze verschijnt) of Kadernota 2020. De meerjarige gevolgen worden behandeld in de Kadernota 2020.

5. Bijlage

Septembercirculaire 2019 Gemeentefonds